

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Școli/secții cu predare în limba maghiară
Etapa națională
19 aprilie 2022, Brăila
Clasa a VII-a

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Timpul efectiv de lucru este de trei ore.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte.**

Se dau textele:

A.

El era Martin Pescărușul, era albastru și era din familia Pescărușilor Albaștri, și mai era guraliv. Locuia într-o deltă și se învârtea pe-acolo, zi de vară până-n seară, mai pescuind ca toți pescărușii, mai visând ce ar putea el să se facă atunci când va crește mare.

Adesea, din locul lui favorit de pescuit Martin privea dansul alb al unor lebede uriașe. Poate că nu erau lebedele atât de mari pe cât era el de mic, dar lui i se păreau enorme și elegante, iar dansul lor era cel mai frumos dans pe care îl văzuse vreodată.

Mănat de dor de dans și de visuri cu lebede, Martin și-a anunțat familia că vrea să se facă balerin, să meargă la școala puilor de lebedă. Ai lui au râs și i-au explicat că, dacă dansul e pentru lebede, apoi pescuitul e pentru pescăruși. Iar rânduiala lumii n-o va schimba el, Martin cel mic, nici măcar pentru cea mai frumoasă carieră pe care și-o putea visa. Nici visurile nu sunt pentru pescăruși, i-au spus.

Dar Martin nu se potoli. Tot așteptând să apară stolurile de lebede pe mătasea apei, începu din ascunzișul lui de pe mal, să tragă linii în nisip cu o pană – mare, neagră. Și dintr-o linie într-un desen, dintr-un desen în mai multe, Martin a prins drag de îndeletnicirea asta și a învățat să caute nisipuri fine, ca de cretă, unde construia adevărate tablouri. Se duse vestea în deltă că până și o pisică bătrână ar fi stat dinaintea unui tablou de nisip de-al lui Martin, l-ar fi privit îndelung și ar fi plecat apoi îngândurată, prezicându-i o mare carieră de pictor. Unii spuneau că era chiar pisica Matusalemma, pe care nimeni în deltă nu o văzuse de-aproape.

Într-o zi, pe când desena atent, un dans de cormorani*, prefăcându-se că nu o vede, ridică brusc capul și se adresă Matusalemmei:

— Vreau altceva decât mi s-a dat, silabisi pescărușul și se opri, speriat parcă și el de ceea ce îi ieșise din cioc. Vreau să fac ce nimeni n-a făcut, vreau să mă bucur de fiecare zi ca de un mare spectacol, vreau să dansez ca lebedele și vreau să nu mai șteargă nimeni desenele mele de pe nisip, vreau să fiu cel mai înțelept și cel mai ascultat dintre pescăruși, vreau să văd lumea largă și cerul înalt, vreau să ascult norii și picurii de rouă, vreau să fiu cel mai... cel mai...

— Știi și să zbori, știi și ce vrei. Tu vrei altceva. Iar eu am darul care-ți trebuie, vorbi Matusalemma.

Martin încremenise de-a binelea. Acum, dacă auzise bine – și probabil că așa era – Matusalemma tocmai îi promisese darul cel mai minunat și cel mai dorit de el. Îl va primi? Ce-o să fie?

Fără să-i lase timp nici de gândire, nici de ghicire, Matusalemma continuă:

— Îți dau darul povestirii. Îl au numai cei care înghit un grăunte de nisip fermecat, într-o noapte cu lună plină. Eu îl am aici, continuă pisica, împingând spre Martin o frunză rotundă, pe care lucea un bob argintiu.

Și pescărușul înghiți nisipul fermecat, într-o bătaie de aripi, așa cum înghițea tot neamul lui plevușca. Nu simți însă nimic, nicio înfiorare, niciun tremur.

— Hai, du-te și povestește-le! De-acum vei tot spune povești, cui va sta să te asculte, că de-acum poți!

Martin zbură ca scăpat din pușcă.

A ajuns acasă, unde le-a povestit alor săi ce i se întâmplase.

Povestea, povestea, povestea... Așa i se duse vestea în deltă: era cel mai bun povestitor și cel mai mare meșter al istoriilor pe apă din câți locuiau acolo.

Martin povestea oricui voia să-l asculte. Uneori, i se părea că ghicește silueta Matusalemmei departe, în umbra cornilor înfloriți, galbeni, și simțea că zâmbetul ei îi atinge aripile, când gesticula, povestind.

Martin era cel mai fericit pescăruș.

adaptare după Ioana Bot, *Povestea pescărușului albastru*

*cormoran - pasăre cu cioc lung, încovoiat care se hrănește cu pești.

B.

Alexandra Nechita s-a născut la 27 august 1985, în Vaslui. A început să deseneze în creion și cerneală de la vârsta de doi ani. La cinci ani a început să lucreze cu acuarele, iar la șapte ani folosea ulei și culori acrilice. Alexandra Nechita a apărut pentru prima dată în public la vârsta de șapte ani. Talentul său a fost imediat recunoscut întrucât un public numeros venea să-i vadă picturile. Prima expoziție a avut loc la Biblioteca Municipală din Los Angeles, la vârsta de nouă ani și lucrările care au fost prezentate au atras atenția lumii întregi, Alexandra fiind numită *Micuța Picasso**. În următoarea perioadă, Alexandra Nechita a fost invitată la numeroase expoziții organizate în toată lumea deoarece lucrările ei au încântat privirea iubitorilor de artă și frumos. „Micuța Picasso” avea încă de la vârsta de zece ani opt expoziții personale, iar talentul ei era recunoscut în lumea artei. Opere ale artistei se află în colecții publice speciale, fiind expuse în marile galerii de artă ale lumii din România, Elveția, Olanda, Italia, Franța, Singapore, Japonia și Noua Zeelandă.

O valoroasă lucrare a Alexandrei Nichita poate fi admirată și în fosta școală nr. 5 din Vaslui (numită astăzi Școala „Ștefan cel Mare”), opera reprezentând o donație a artistei.

În timp, pe lângă pictură, Alexandra Nechita și-a descoperit un hobby nou – sculptura. Ea și-a propus să creeze șapte monumente în total, câte unul pentru fiecare continent. În 2017, timp de o lună, opt sculpturi ale ei au fost expuse și în București în perioada 19 septembrie – 19 octombrie, în fața Ateneului Român, sub numele „Grădina cu sculpturi”.

În aprilie 2004, adolescenții au numit-o pe Alexandra Nechita „Una din cele 20 de adolescente care vor schimba lumea!” Ca semn al prețuirii și admirației pentru renumita artistă, una din școlile din municipiul Vaslui îi poartă cu mândrie numele.

adaptare după Vasilica Grigoraș, *Micuța Picasso*

*Pablo Picasso este considerat unul dintre cei mai talentați artiști ai secolului al XX-lea, lucrările sale aparținând picturii, sculpturii, poeziei, desenului, graficii și ceramicii.

SUBIECTUL I – Elemente de construcție a comunicării **30 de puncte**

Scrie pe foaia de concurs numărul și răspunsul corect pentru fiecare cerință, cu privire la textele date.

1. Seria în care toate cuvintele au același număr de litere și de sunete este: **3 puncte**
 - a) gesticula, îndeletnicirea, cerneală, argintiu.
 - b) gesticula, lucea, adolescenței, expuse.
 - c) ghicire, cerneală, argintiu, lucea.
 - d) înghițea, fericit, adolescenței, erau.
2. Seria în care toate cuvintele sunt corect despărțite în silabe este: **3 puncte**
 - a) pe-scă-ru-șul, pre-țui-rii, um-bra, în-cre-me-ni-se.
 - b) pes-că-ru-șul, pre-țui-rii, u-mbra, înc-re-me-ni-se.
 - c) pes-că-ru-șul, pre-țu-i-rii, um-bra, în-cre-me-ni-se.
 - d) pe-scă-ru-șul, pre-țu-i-rii, u-mbra, înc-re-me-ni-se.
3. Seria în care toate cuvintele sunt derivate este: **3 puncte**
 - a) pescăruș, rânduiala, ascunziș, argintiu.
 - b) întrucât, rânduiala, silabisi, valoroasă.
 - c) numeros, silabisi, vreodată, desenele.
 - d) valoroasă, admirației, monumente, mândrie.
4. Sinonimele potrivite pentru sensul din textul A al cuvintelor subliniate (*guraliv, mânat, rânduiala, îngândurată*) sunt, în ordine: **3 puncte**
 - a) glumeț, obligat, dorința, stresată.
 - b) vorbăreț, provocat, părerea, atentă.
 - c) glumeț, adus, obicei, inspirată.

d) vorbăreț, condus, ordine, îngrijorată.

5. Scrie, pe foaia de concurs, valoarea de „adevărat” sau „fals” a fiecărui enunț dat: **3 puncte**
- În secvența „vreau să văd lumea largă și cerul înalt, vreau să ascult norii și picurii de rouă” există trei atribute adjectivale. **(A/F)**
 - În secvența „Vreau altceva decât mi s-a dat, silabisi pescărușul.” Există trei predicate verbale. **(A/F)**
 - În secvența: „a învățat să caute nisipuri fine, ca de cretă” există două substantive nearticulate. **(A/F)**
6. Notează, pe foaia de concurs, perechea cifră-literă care indică valoarea morfologică a fiecărui cuvânt subliniat în secvența „De-acum vei tot spune povești, cui va sta să te asculte, că de-acum poți!” **3 puncte**
1. vei a) adverb de timp
 2. cui b) pronume personal
 3. acum c) pronume relativ
 - d) verb auxiliar.
7. Funcțiile sintactice ale cuvintelor subliniate din enunțul „Talentul său a fost imediat recunoscut întrucât un public numeros venea să-i vadă picturile.” sunt, în ordine: **3 puncte**
- complement direct, nume predicativ, atribut adjectival, subiect.
 - complement direct, nume predicativ, atribut substantival, subiect.
 - subiect, complement circumstanțial de mod, atribut adjectival, complement direct.
 - subiect, complement circumstanțial de timp, atribut adjectival, complement direct.
8. În fraza „Poate că nu erau lebedele atât de mari pe cât era el de mic, dar lui i se păreau enorme și elegante, iar dansul lor era cel mai frumos dans pe care îl văzuse vreodată.” conjuncțiile sunt, în ordine: **3 puncte**
- coordonatoare, coordonatoare, subordonatoare, coordonatoare.
 - coordonatoare, subordonatoare, coordonatoare, subordonatoare.
 - subordonatoare, coordonatoare, coordonatoare, coordonatoare.
 - subordonatoare, subordonatoare, coordonatoare, subordonatoare.
9. În fraza „Prima expoziție a avut loc la Biblioteca Municipală din Los Angeles, la vârsta de nouă ani și lucrările care au fost prezentate au atras atenția lumii întregi, Alexandra fiind numită Micuța Picasso.” există : **3 puncte**
- 2 propoziții.
 - 3 propoziții.
 - 4 propoziții.
 - 5 propoziții.
10. Enunțurile „Nici visurile nu sunt pentru pescăruși. – Hai, du-te și povestește-le!”; „Îl va primi? Ce-o să fie?” sunt, în ordine: **3 puncte**
- enunțiativ, afirmativ; exclamativ, afirmativ; interogativ, afirmativ; interogativ, afirmativ.
 - enunțiativ, afirmativ; exclamativ, afirmativ; interogativ, negativ; interogativ, negativ.
 - enunțiativ, negativ; exclamativ, afirmativ; interogativ, afirmativ; interogativ, afirmativ.
 - enunțiativ, negativ; exclamativ, afirmativ; interogativ, afirmativ; interogativ, negativ.

SUBIECTUL al II-lea – Lectură și redactare

40 de puncte

a. Înțelegerea textului (continuu, discontinuu și multimodal).....20 de puncte

- Numește, din textul B, două țări în care sunt expuse lucrări ale Alexandrei Nechita. **3 puncte**
- Menționează, din textul B, patru materiale/instrumente pentru pictură folosite de artistă. **5 puncte**
- Prezintă, din textul B, o altă pasiune a tinerei, ilustrând-o cu exemple adecvate. **6 puncte**
- Explică, în 50 – 70 de cuvinte, un motiv pentru care Alexandra Nechita a fost numită „Micuța Picasso”, valorificând textul B. **6 puncte**

Notă! Răspunsurile vor fi redactate în enunțuri, cu respectarea normelor de exprimare corectă, de ortografie și de punctuație.

b. Scriere despre text (continuu, discontinuu și multimodal).....20 de puncte

Scrie un text, de 100 - 150 de cuvinte, în care să prezinți modul în care este **surprinsă artistic perseverența**, valorificând textul A.

În redactarea textului, vei avea în vedere:

- precizarea modului în care este prezentată perseverența;
- prezentarea modului în care este reflectată perseverența în textul dat prin comentarea a două secvențe relevante;
- corelarea unei alte valori transmise în textul dat cu o valoare importantă pentru tine, justificându-ți răspunsul.

Vei primi 14 puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare (registru de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p.; coerența textului – 1 p.; unitatea compoziției – 1 p.; ortografie și punctuație – 2 p.; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar dacă textul are numărul minim de cuvinte indicat și dezvoltă subiectul propus.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

SUBIECTUL al III-lea – Elemente de interculturalitate**20 de puncte**

În jurnalul tău de lectură ai notat următoarea secvență: „Există multe înțelesuri ale existenței, însă doar limba fiecăruia dintre noi poate fi măsura vieții noastre”. (Toni Morrison).

Completează jurnalul cu o notă de lectură, de minimum 150 de cuvinte, în care să îți exprimi ideile pornind de la afirmația dată.

În redactarea textului, vei avea în vedere:

- precizarea punctului de vedere față de afirmația dată;
- susținerea punctului de vedere prin două motive;
- raportarea la experiența personală în context cultural;
- valorificarea experienței de lectură.

Vei primi 14 puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare (registru de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p.; coerența textului – 1 p.; unitatea compoziției – 1 p.; ortografie și punctuație – 2 p.; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar dacă textul are numărul minim de cuvinte indicat și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.